

การเปรียบเทียบกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพข้ามวัฒนธรรม:
กรณีศึกษารายการเพชรรามา ตอนสนทนากับ โซไรดา ซาลวาลา และ
ต่าย อรทัย และ รายการ The Late Show ตอนสนทนากับ Hillary Clinton
และ Jessica Biel

A Cross-Cultural Comparison of Polite Questioning Strategies:
A Case Study of Pechrama with Soraida Salwala and Tai Orathai to
Compare with The Late Show with Hillary Clinton and Jessica Biel

ทิวา ใจหลัก^{1*} , พิชญ์สินี เสถียรธราดล²
Tiwa Jailak^{1*} , Phitsinee Sathientharadol²

¹สาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
เลขที่ 7/1 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

¹English Department, Faculty of Liberal Arts

Rajamangala University of Technology Suwannabhumi

7/1 Nonthaburi Road 1, Bangkrasor Sub-district, Mueng District, Nonthaburi Province 11000

²สาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
เลขที่ 19 หมู่ 2 ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 56000

²English Department, Faculty of Liberal Arts, University of Phayao

19 Moo 2, Mae Ka Sub-district, Mueng District, Phayao Province 56000

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของพิธีกรที่สัมภาษณ์แขกรับเชิญ ตลอดจนเปรียบเทียบประเด็นเหล่านี้ที่ปรากฏในรายการเพชรรามาของไทย ตอนสนทนากับ โซไรดา ซาลวาลา และ ต่าย อรทัย และ รายการ The Late Show ของสหรัฐอเมริกา ตอนสนทนากับ Hillary Clinton และ Jessica Biel โดยนำทฤษฎีความสุภาพของ Brown & Levinson (1978, 1987) มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า พิธีกรของทั้ง 2 รายการใช้กลวิธีตั้งคำถามเชิงสุภาพ 4 กลวิธี ได้แก่ กลวิธี ตรงประเด็น กลวิธี ความสุภาพด้านบวก

* ผู้เขียนหลัก

อีเมล: tiwa_j11@hotmail.com

กลวิธีความสุภาพด้านลบ และกลวิธีแบบไม่ตรงประเด็น ซึ่งความถี่ของแต่ละกลวิธีที่คุณณวัฒน์ อิศรไกรศิลป์ และ Mr. Stephen Colbert เลือกใช้กับแขกรับเชิญทั้ง 4 ท่าน มีความแตกต่างกันด้วยปัจจัยด้านฐานะทางสังคม อายุ และความสนิทสนม โดยคุณณวัฒน์ อิศรไกรศิลป์ใช้กลวิธีแบบไม่ตรงประเด็นในการสัมภาษณ์ โชไรดา ซาลวาลา ประมาณร้อยละ 60 และใช้กลวิธีตรงประเด็นในการสัมภาษณ์ต่าย อรทัย ประมาณร้อยละ 46 ส่วน Mr. Stephen Colbert ใช้กลวิธีแบบไม่ตรงประเด็นในการสัมภาษณ์ Hillary Clinton ร้อยละ 48 และใช้กลวิธีตรงประเด็นในการสัมภาษณ์ Jessica Biel ร้อยละ 62

คำสำคัญ

กลวิธีการตั้งคำถาม ความสุภาพ การเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรม

Abstract

The research aimed to study the politeness strategies in questions of the hosts towards their guests and the social factors influenced the selection of the used strategies. Besides, the research also focused on cross-cultural comparisons between the strategies and social factors that were found in Thai TV. Program which was Pechrama: Talk to Solaida Salwala and Tai Orathai by Mr. Nawat Itsaragrisil and American TV. Program called The Late Show: Talk to Hillary Clinton and Jessica Biel by Mr. Stephen Colbert. The framework of politeness theory proposed by Brown & Levinson (1978, 1987) was applied for the data analysis. The research found that there were 4 strategies of politeness that the hosts used in questioning: on record, positive politeness, negative politeness, and off record. These four strategies were applied to the guests of both programs differently based on social status of the guests, age, and level of closeness. The only difference between these two hosts in questioning selection was the percentage of used strategies that Mr. Nawat Itsaragrisil used about 60% off record with Solaida Salwala and about 46% on record with Tai Orathai whereas Mr. Stephen Colbert used 48% off record with Hillary Clinton and 62% on record with Jessica Biel.

Keywords

Questioning Strategies, Politeness, Cross-Cultural Comparison

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงความสุภาพมักเป็นที่เข้าใจว่าหมายถึงการใช้ภาษาสุภาพหรือการพูดโดยใช้คำราชาศัพท์ หรือคำแสดงความสุภาพ เช่น รับประทาน หรือ ทาน คำลงท้าย ค่ะ ครับ คำสรรพนาม คุณ ในภาษาไทย หรือการใช้รูปภาษาแสดงการยกย่อง (Honorifics, Deference Markers) เช่น การใช้คำว่า Sir หรือ Madam

ในภาษาอังกฤษสำหรับเรียกผู้ที่เราไม่รู้จักมาก่อนเพื่อเป็นการให้เกียรติ แต่ความสุภาพในภาษา หรือ Linguistic Politeness ตามมุมมองของนักภาษาศาสตร์นั้นไม่ใช่แค่เพียงการใช้รูปภาษาแสดงความสุภาพ หรือรูปภาษา แสดงการยกย่อง หากแต่ความสุภาพเป็นทฤษฎีหนึ่งทางภาษาศาสตร์ที่เกิดจากการเลือกใช้รูปภาษาที่เหมาะสม กับบริบทของผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งหมายถึงการที่รู้ว่าผู้พูดและผู้ฟังเป็นใคร กำลังพูดในสถานการณ์ใด ความสุภาพ จึงเป็นหลักการเบื้องต้นที่ทำให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล เพราะหากผู้ใช้ภาษาไม่คำนึงถึงความสุภาพ ไม่รักษาหน้า ของกันและกันก็อาจเป็นเหตุให้การสื่อสารนั้นล้มเหลว เนื่องจากกลวิธีความสุภาพมีความสำคัญต่อการรักษาไว้ ซึ่งมีมิตรภาพระหว่างกัน ดังที่ Brown & Levinson (1978, 1987) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสุภาพ จากมุมมองเรื่องหน้าไว้ว่า กลวิธีความสุภาพคือวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้ใช้ภาษาเลือกใช้ในการสื่อสารเพื่อมิให้เป็น การคุกคามหน้า เนื่องจากหน้าเป็นสิ่งที่ไม่มั่นคง เสียไปได้ หรือเพิ่มพูนได้ ผู้ใช้ภาษาจึงไม่ได้เพียงแค่สื่อสารกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ขอความช่วยเหลือ สารภาพผิด หรือเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ยังต้องรักษาหน้า ของตนและของผู้อื่นด้วย การใช้ภาษาจึงเป็นผลของการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและเป็นการกระทำที่มีเป้าหมาย

ทั้งนี้ ความสุภาพยังมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมอย่างยิ่ง ซึ่งแต่ละวัฒนธรรมก็มีหลักการปฏิบัติ เกี่ยวกับความสุภาพต่างกัน (Deephadung, 2009) โดย Tannen (1995) กล่าวว่า วัจนลีลา (Linguistic Style) เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการใช้ภาษา ซึ่งการใช้วัจนลีลาแต่ละรูปแบบนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของสังคม ที่หล่อหลอมให้เราต้องปรับรูปแบบการใช้ภาษาของเราให้เหมาะสมกับผู้ที่เราพูดด้วย ตัวอย่างเช่น สังคมไทย และสังคมตะวันตกมีการแบ่งสังคมเป็นระบบชนชั้น แต่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวในการจำแนกชนชั้น ออกเป็นระดับต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยสังคมไทยอาจใช้สถานภาพ ทรัพย์สินสมบัติ อำนาจ เกียรติยศ หรือ คุณงามความดีเป็นเกณฑ์การแบ่งชนชั้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการแบ่งชนชั้นในสังคมตะวันตกที่อาจ แบ่งระดับชั้นของสังคมตามความมั่งคั่ง ความร่ำรวย และยศตำแหน่ง หรือฐานะเดิม และการที่สังคมไทย และสังคมตะวันตกมีการแบ่งสังคมเป็นระบบชนชั้นนี้ก็นำไปสู่การปฏิบัติต่อคนในสังคมอย่างไม่เสมอภาค ซึ่งสะท้อนออกมาเป็นพฤติกรรมการใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ภาษาในสื่อโทรทัศน์ทางการโฆษณา ละคร และรายการทอล์กโชว์ เป็นต้น โดยสื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีการเลือกใช้คำที่สื่อถึงข้อมูลลักษณะเดียวกัน ด้วยภาษาที่แตกต่างกันตามลักษณะทางประชากรของแหล่งข้อมูลหรือผู้ที่พูดด้วย เช่น เพศ อายุ อาชีพ

หากเป้าหมายในการศึกษาวัจนปฏิบัติศาสตร์เป็นเหมือนกับที่ Ide (1992) กล่าวไว้คือ ความพยายาม ที่จะให้การสื่อสารของผู้คนในสังคมและผู้คนต่างวัฒนธรรมสัมฤทธิ์ผล ก็คงไม่อาจปฏิเสธความสำคัญ ของความสุภาพได้ และแม้ว่าจะมีงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่ค่อนข้างมาก แต่งานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบ การใช้กลวิธีความสุภาพข้ามวัฒนธรรม โดยศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการเลือกใช้รูปแบบภาษาต่าง ๆ ที่สะท้อนระบบชนชั้นในสังคมร่วมด้วยนั้นยังนับว่ามีเป็นจำนวนน้อย ภาพงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสุภาพ ในภาษาต่าง ๆ จึงเป็นภาพที่ยังไม่สมบูรณ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการใช้ภาษาจากกลวิธีที่ตั้งคำถาม เจริญสุภาพของสื่อโทรทัศน์ โดยเลือกศึกษาข้อมูลการใช้ภาษาไทยจากรายการ “เพชรามา” และภาษาอังกฤษ จากรายการ “The Late Show” ซึ่งเป็นรายการทอล์กโชว์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวจนได้รับความนิยมอันดับต้น ๆ ของรายการทอล์กโชว์ของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา และมีพิธีกรมากฝีมือ คือ คุณณวัฒน์ อิสรไกรศีล

และ Mr. Stephen Colbert เป็นผู้ดำเนินรายการในการสัมภาษณ์บุคคลผู้มีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ รูปแบบภาษาที่ใช้จึงเป็นการตั้งคำถามเป็นหลัก ซึ่งเป็นการนำเสนอข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ ของแขกรับเชิญ เพื่อยกย่องและให้ความสำคัญต่อแขกรับเชิญ (Kuanhavech, 2002) จึงมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพอย่างประจักษ์ชัด เพื่อศึกษาว่าพิธีกรจาก 2 รายการที่ต่างวัฒนธรรมกันใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพกับแขกรับเชิญอย่างไรบ้าง และปัจจัยทางสังคมใดที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของพิธีกรที่ทำให้รูปแบบภาษาที่ใช้การสัมภาษณ์แขกรับเชิญมีความแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้ การทำความเข้าใจวัฒนธรรมในเรื่องความสุภาพของทั้งสองประเทศที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านภาษา สังคม และวัฒนธรรมนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อให้สื่อสารได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพดังที่ได้กล่าวถึงในประเด็นของความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์ และ Stephen ที่สัมภาษณ์แขกรับเชิญ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์

และ Stephen ต่อแขกรับเชิญ

3. เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์ และ Stephen ต่อแขกรับเชิญ

ทบทวนวรรณกรรม

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์และอธิบายกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพในบทความนี้ คือแนวคิดเรื่องภาษากับชนชั้นของ Tannen (1995) และแนวคิดเรื่องความสุภาพของ Brown & Levinson (1978, 1987) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่ชนชั้นหรืออำนาจของผู้ฟังที่มีต่อผู้พูด โดยเกี่ยวข้องกับสถานภาพทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟัง เป็นหนึ่งในสามปัจจัยหลักในการเลือกใช้กลวิธีความสุภาพของผู้พูด (Brown & Levinson, 1987 cited in Hongladarom & Chauksuanit, 2008)

1. แนวคิดเรื่องภาษากับชนชั้น

Stannen (1995 cited in Kitikanan, 2010) กล่าวถึงรูปแบบภาษาในการพูดของผู้พูดซึ่งรวมถึงลักษณะและรูปแบบในการพูด เช่น ความตรง ความอ้อม การหยุดถ้อยคำ คำพูดตลก การเปรียบเทียบคำถาม และการขอโทษ เป็นต้น หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า วัจนลีลา ที่เรียนรู้ผ่านทางวัฒนธรรม การใช้วัจนลีลาหรือรูปแบบภาษาในการพูดนั้นไม่ใช่เพียงแค่มุ่งผลเพื่อสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นผลมาจากการตีความและประเมินคุณค่าของคู่สนทนาอีกด้วย กล่าวคือ รูปแบบการใช้ภาษา หมายถึง การรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์ของคู่สนทนา วัจนลีลาจึงสามารถแสดงถึงสถานะของคู่สนทนาได้ด้วย เช่น พูดว่า “นั่งลง” นั้นหมายถึงผู้พูดกำลังส่งสัญญาณให้คู่สนทนาทราบว่าตนอยู่ในสถานะที่สูงกว่า หรืออาจหมายถึงความสัมพันธ์อันใกล้ชิด หรืออาจแสดงว่ากำลังโกรธก็ได้ นอกจากนี้ Tannen ยังได้ยกตัวอย่างว่า แม้การเลือกใช้คำสรรพนามก็สามารถบอกได้ว่า ผู้พูดกำลังยกย่องใคร ดังนั้น วัจนลีลาที่ผู้พูดใช้คือสิ่งที่ผู้พูดเป็นและต้องการจะเป็น เนื่องจากผู้พูดทุกคนจะคำนึงถึงสถานภาพของผู้ที่กำลังพูดด้วย โดยมีการปรับรูปแบบภาษาให้เหมาะสม

กับฐานะของคู่สนทนาและภาพลักษณ์ที่ต้องการให้คู่สนทนาเข้าใจอีกด้วย ทั้งนี้ หากผู้พูดต้องการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้ฟังและบริบทแล้ว จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง กาลเทศะ เรื่องที่พูด วัตถุประสงค์ และวิธีการสื่อสาร

2. แนวคิดเรื่องความสุภาพ

Brown & Levinson (1978, 1987 cited in Hongladarom & Chauksuvanit, 2008) ได้เสนอแนวคิดเรื่องความสุภาพว่าเป็นการลดการคุกคามหน้าของคู่สนทนา เนื่องจากในการสื่อสารทั้งผู้พูดและผู้ฟังต้องทำการกระทำหลายอย่าง ซึ่งอาจทำให้ผู้พูดหรือผู้ฟังต้องเสียหน้า จึงต้องทำการกระทำหรือเลือกรูปแบบการใช้ภาษาอย่างรอบคอบ โดยพิจารณาปัจจัย 3 ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการประเมินน้ำหนักหรือความรุนแรงของสถานการณ์ ก่อนเลือกใช้กลวิธีความสุภาพ (Politeness Strategies) อันได้แก่ 1) ลักษณะของการกระทำว่ามีความรุนแรงหรือไม่ในวัฒนธรรมนั้น ๆ 2) อำนาจของผู้ฟังที่มีต่อผู้พูด ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานภาพทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟัง 3) ระยะห่างระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง คือ ความสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง นอกจากนี้ Brown & Levinson (1978) ยังได้เสนอกลวิธีความสุภาพที่ใช้ในการสนทนาไว้ 5 กลวิธี ได้แก่

2.1 กลวิธีตรงประเด็น (On Record) คือ การกล่าวถ้อยคำหรือพูดตรงไปตรงมาแสดงความต้องการออกมาตรง ๆ ตัวอย่างเช่น การเตือนอย่างเร่งด่วนใน “ระวังนะ” การพูดที่เหมือนกับต้องการความตั้งใจมาก ๆ ใน “ฟังนะ” การให้คู่สนทนามีส่วนร่วมในงานที่ทำใน “ช่วยหยิบค้อนให้หน่อยซิ” และการไม่พยายามรักษาหน้าใน “อย่าลืมทำความสะอาดโต๊ะละ” เป็นต้น

2.2 แบบที่มีการตกแต่งถ้อยคำ เป็นพฤติกรรมที่แสดงความเป็นมิตร รวมทั้งการแสดง ความตลกขบขัน (Friendly and Joking Behavior) เพื่อรักษาหน้าหรือภาพลักษณ์ด้านบวกของคู่สนทนา ตัวอย่างเช่น การแสดงความสนใจหรือใส่ใจในตัวผู้ฟังใน “เธอไปตัดผมมาใหม่หรือดูดีนะ เออ นี่ฉันว่าจะมาขอยืมสมุดเล็คเชอร์หน่อยสิ” การแสดงอารมณ์ความรู้สึกเกินความจริงใน “What a fantastic garden you have! Can I borrow some flour?” (สวนสวยเหลือเกิน ฉันขอยืมแป้งทำขนมหน่อยสิ) การเน้นว่าผู้พูดมีความสนใจหรือห่วงใยผู้ฟังใน “You always do the dishes! I'll do them this time.” (คุณเป็นคนล้างจานมาตลอดเลย คราวนี้ฉันเป็นคนทำเอง) การใช้รูปภาพแสดงอัตลักษณ์ภายในกลุ่มใน “Help me with this bag here, honey.” (หนูจ๋าช่วยยายถือถุงนี้หน่อย) เป็นต้น

2.3 กลวิธีความสุภาพด้านลบ (Negative Politeness) คือ การกล่าวถ้อยคำหรือการพูดตรงประเด็นแบบที่มีการตกแต่งถ้อยคำ เป็นพฤติกรรมที่แสดงความนับถือ มักใช้กับประเด็นสนทนาที่เปิดโอกาสให้คู่สนทนาแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ หรือประเด็นที่เป็นปัญหาของคู่สนทนา จึงมีความจำเป็นต้องแสดงความเข้าอกเข้าใจ และความลังเลใจในการตั้งคำถาม ตัวอย่างเช่น การใช้รูปภาพแบบอ้อมแต่เป็นที่เข้าใจกัน (conventionally indirect) ใน “Can you pass me the salt?” (คุณส่งเกลือให้ผมหน่อยได้ไหม - สุภาพ) การใช้รูปแสดงการหลบเกลื่อน (Hedge) ใน “A whale is sort of a fish.” (ปลาวาฬเป็นปลาประเภทหนึ่ง) การมองโลกในแง่ร้ายใน “I don't imagine there'd be any chance of you ...” (ฉันไม่คิดว่าจะเป็นไปได้ที่คุณจะ...) การลดอัตราลงละเมียดโดยการใช้อำนาจที่แสดงว่าการคุกคามหน้านั้นเป็นเพียงการรบกวนเพียงเล็กน้อย เช่น “Could I have a taste (c.i. slice) of that cake?” (ขอชิมเค้กสักนิดหนึ่งได้ไหม) และ

การใช้รูปแสดงการนับถือโดยผู้พูดถ่อมตัวและยกย่องผู้ฟังใน “Excuse me, sir, but would you mind if...” (ต้องขอประทานอภัย แต่ถ้าท่านจะกรุณา...) เป็นต้น

2.4 กลวิธีแบบไม่ตรงประเด็น (Off Record) คือ การกล่าวถ้อยคำหรือการพูดที่ไม่ได้แสดงเจตนาอย่างชัดเจนว่ากำลังทำอะไร ผู้ฟังต้องตีความเอาเองว่าผู้พูดต้องการสื่ออะไร ตัวอย่าง เช่น การแนะนำความใน “อากาศร้อนจัง” (ผู้พูดมีความประสงค์จะให้ผู้ฟังเปิดเครื่องปรับอากาศ) การโยงความสัมพันธ์ (Give association clues) ใน “บ้านเราอยู่ใกล้กัน” (เพราะฉะนั้นช่วยพาฉันไปส่งบ้านด้วย) การสื่อมูลบทใน “I washed the car again today.” (i.e. It's your turn but you didn't do it.) (วันนี้ฉันล้างรถอีกแล้ว – จริง ๆ เธอควรเป็นคนล้าง แต่เธอไม่ทำ) การพูดไม่จบความใน “ถ้าแกยังไม่รีบออกไปล่ะก็...” การพูดกำกวมใน “ท่าทางจะเป็นคนดีมากนะ” การพูดคลุมเครือใน “สงสัยว่าจะมีใครมืออยู่ไม่สุข” เป็นต้น

2.5 การไม่พูด (Do not do the FTA) คือ การไม่กล่าวถ้อยคำหรือแสดงพฤติกรรมที่คุกคามหน้าผู้ฟัง

วิธีการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ตัวบทภาษาพูดภาษาไทยจากรายการทอล์กโชว์ของไทยและตัวบทภาษาพูดภาษาอังกฤษจากรายการทอล์กโชว์ของต่างประเทศ และกลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวบทภาษาพูดจากรายการเพชรรามา ตอนสนทนากับ ไชโรดา ซาลวาลา และ ต่าย อรทัย และ รายการ The Late Show ตอนสนทนากับ Hillary Clinton และ Jessica Biel

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตารางที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ตัวบทภาษาพูดภาษาไทยจากรายการเพชรรามา ซึ่งเป็นรายการทอล์กโชว์ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โดยมีคุณณวัฒน์ อิศรโกศล เป็นผู้ดำเนินรายการ และตัวบทภาษาพูดภาษาอังกฤษจากรายการ The Late Show ซึ่งเป็นรายการทอล์กโชว์ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง CBS โดยมี Mr. Stephen Colbert เป็นผู้ดำเนินรายการ พิธีกรทั้ง 2 รายการนี้จัดเป็นผู้ที่มีความสามารถเฉพาะตัวในการจัดรายการทอล์กโชว์ ดังจะเห็นได้จากการที่คุณณวัฒน์ได้รับรางวัลโทรทัศน์ทองคำ ครั้งที่ 25 ประจำปี พ.ศ. 2554 สาขา “พิธีกรเดี่ยวดีเด่น” และ รางวัลพระกนิฐี ประจำปี พ.ศ. 2556 สาขาพิธีกร ดารา นักแสดง และ Mr. Stephen ได้รับรางวัลไพรม์ไทม์ เอ็มมี อวอร์ด ถึง 4 ตัว โดยทั้ง 2 รายการนี้ได้รับความนิยมอันดับต้น ๆ ของรายการทอล์กโชว์ของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา รวมถึงรูปแบบรายการเป็นการสนทนา ระหว่างผู้ดำเนินรายการและแขกรับเชิญที่เป็นบุคคลสำคัญ และวัตถุประสงค์ของรายการประเภทนี้คือการยกย่องให้เกียรติแขกรับเชิญ ดังนั้นจึงเป็นรายการที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพสำหรับพิธีกร

3.2 คัดเลือกข้อมูลการสนทนาจากรายการเพชรามาและรายการ The Late Show

จำนวนรายการละ 2 ตอน ซึ่งเลือกตอนสนทนากับแขกรับเชิญที่มีสถานะภาพทางสังคม อาชีพ และอายุที่ใกล้เคียงกันระหว่างทั้งสองรายการ เพื่อควบคุมตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยทางสังคมตามสมมติฐานของผู้วิจัยในการเปรียบเทียบ โดยตอนที่คัดเลือกมา ได้แก่

3.2.1 รายการเพชรามา ตอน ไชโรดา ซาลวาลา ออกอากาศเมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2556 โดยคุณไชโรดา ซาลวาลา เกิดเมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2500 ที่ประเทศไทย เป็นผู้ก่อตั้งมูลนิธิเพื่อนช้างเพื่อช้างเอเชียและโรงพยาบาลช้าง (Friends of the Asian Elephant Foundation) แห่งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2536 และทำหน้าที่เป็นเลขาธิการมูลนิธิเพื่อนช้าง และตอนคุณต่าย อรทัย ออกอากาศเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2556 โดยคุณต่าย อรทัย เกิดเมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2523 ที่ประเทศไทย มีอาชีพเป็นนักร้องลูกทุ่ง สังกัดค่ายแกรมมี่โกลด์ ในเครือจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ เจ้าของฉายาสาวดอกหญ้า ลูกทุ่งหญิงล้านตลับ นางพญาลูกทุ่ง และราชินีลูกทุ่งอีสาน

3.2.2 รายการ The Late Show ตอน Hillary Clinton ออกอากาศเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2560 โดยคุณ Hillary Clinton เกิดเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 1947 ที่สหรัฐอเมริกา เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งสหรัฐอเมริกา สมาชิกวุฒิสภาจากรัฐนิวยอร์ก และสุภาพสตรีหมายเลขหนึ่งแห่งสหรัฐอเมริกา และตอน Jessica Biel ออกอากาศเมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2560 โดยคุณ Jessica Biel เกิดเมื่อวันที่ 3 มีนาคม ค.ศ. 1982 ที่สหรัฐอเมริกา มีอาชีพเป็นนักแสดงและอดีตนางแบบ และเคยได้รับตำแหน่งผู้หญิงที่เซ็กซี่ที่สุดจากนิตยสาร Esquire

3.3 ถอดเทพการสนทนาอย่างละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษร

3.4 เลือกเก็บข้อมูลเฉพาะประโยคที่แสดงเจตนาในการถาม โดยบันทึกลงในตารางเก็บข้อมูล

พร้อมระบุกลวิธีของความสุภาพโดยใช้เกณฑ์พิจารณาตามแนวคิดของ Brown & Levinson (1978, 1987)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 จำแนกข้อมูลประโยคที่แสดงเจตนาในการถามของแต่ละรายการออกเป็นรายการละ 2 ตอน ตามการสนทนากับแขกรับเชิญแต่ละท่าน

4.2 วิเคราะห์และจำแนกกลวิธีความสุภาพในการตั้งคำถามของพิธีกรทั้งสองต่อแขกรับเชิญแต่ละท่านโดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องกลวิธีความสุภาพที่ใช้ในการสนทนาของ Brown & Levinson (1978, 1987) ซึ่งกำหนดไว้ 5 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีตรงประเด็น กลวิธีความสุภาพด้านบวก กลวิธีความสุภาพด้านลบ กลวิธีแบบไม่ตรงประเด็น และการไม่พูด ทั้งการวิเคราะห์และจำแนกข้อมูลจะพิจารณาจากลักษณะการตั้งคำถามของพิธีกรเป็นหลัก และคำตอบของแขกรับเชิญเป็นบริบทประกอบการวิเคราะห์

4.3 คำนวณการปรากฏของกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพต่อแขกรับเชิญทั้ง 2 รายการในเชิงสถิติ

4.4 เปรียบเทียบกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพและความถี่ของการใช้แต่ละกลวิธีที่ปรากฏระหว่างแขกรับเชิญทั้ง 2 ท่านในแต่ละรายการ

4.5 วิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพที่แตกต่างกันของพิธีกรต่อแขกรับเชิญทั้ง 2 ท่านในแต่ละรายการ

4.6 เปรียบเทียบกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพที่ปรากฏระหว่างแขกรับเชิญจาก 2 รายการ เพื่อให้ได้มาซึ่งความแตกต่างของการใช้คำถามเชิงสุภาพของพิธีกรต่อแขกรับเชิญระหว่าง 2 รายการ

4.7 วิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพที่ต่างกันของพิธีกรต่อแขกรับเชิญระหว่าง 2 รายการ

4.8 บรรยายสรุปกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของพิธีกรที่สัมภาษณ์แขกรับเชิญและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของพิธีกรต่อแขกรับเชิญทั้ง 2 รายการ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ในการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์ อิศรไกรศิลป์ และ Stephen Colbert ที่สัมภาษณ์แขกรับเชิญนั้น ทั้งณวัฒน์และ Stephen ไม่ได้จำกัดอยู่ที่กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น แต่เลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพที่หลากหลาย ซึ่งกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพที่ณวัฒน์ใช้ในการสัมภาษณ์ไซโรตา ซาลวาลา และ ต่าย อรทัย และกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพที่ Stephen Colbert ใช้ในการสัมภาษณ์ Hillary Clinton และ Jessica Biel ได้แก่ กลวิธีตรงประเด็น กลวิธีความสุภาพด้านบวก กลวิธีความสุภาพด้านลบ และกลวิธีแบบไม่ตรงประเด็น ส่วนปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลให้การเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์ และ Stephen ต่อแขกรับเชิญทั้ง 4 ท่านแตกต่างกัน ได้แก่ ฐานะทางสังคม อายุ และความสนิทสนม รายละเอียดแสดงได้ดังในตาราง

ตารางที่ 1

ตารางแสดงอัตราการปรากฏของกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์ และ Stephen

กลวิธีของความสุภาพ	รายการเพชรรามา		รายการ The Late Show	
	ไซโรตา ซาลวาลา (ร้อยละ)	ต่าย อรทัย (ร้อยละ)	Hillary Clinton (ร้อยละ)	Jessica Biel (ร้อยละ)
กลวิธีตรงประเด็น	24.10	45.68	24	62
กลวิธีความสุภาพด้านบวก	3.61	2.47	4	16
กลวิธีความสุภาพด้านลบ	12.05	11.11	24	11
กลวิธีแบบไม่ตรงประเด็น	60.24	40.74	48	11
การไม่พูด	0	0	0	0
รวม	100	100	100	100

1. **กลวิธีตรงประเด็น (On Record)** คือ การกล่าวด้วยคำหรือพูดตรงไปตรงมา แสดงความต้องการออกมาตรง ๆ โดยไม่มีการตกแต่งถ้อยคำ และจากการศึกษาณัฒน์ได้ใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบตรงประเด็นในการสัมภาษณ์ไซโรดา ประมาณร้อยละ 24 และต่าย ประมาณร้อยละ 46 ส่วน Stephen ใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบตรงประเด็นในการสัมภาษณ์ Hillary ประมาณร้อยละ 24 และ Jessica ประมาณร้อยละ 62 ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ณัฒน์: มีวิธีใดในการสร้างกำลังใจ เฉพาะเรื่องส่วนตัวก่อนครับ เพราะว่าคนเราเกิดมาบ้บก็รู้ว่าป่วยไซโรดา: คะ
ณัฒน์: แล้วป่วยไปเรื่อยเปื่อย เดี่ยวเป็นนู่น เดี่ยวเป็นนี่ จนถึงปัจจุบัน ต้องบอกท่านผู้ชมครับ
ที่เดินทางมาบ้บนี้ทักเทบกันเนี่ย อ่า พี่ไซเองก็ไม่แข็งแรงซ้กเท่าไหร่นะครับ
ไซโรดา: คะ
ณัฒน์: สร้างกำลังใจอย่างไรครับ
ไซโรดา: ก็บอกตัวเองว่าเราเจ็บแค่นี้แหละ ซ้างนี้เจ็บมากกว่าอีกก็เท่า เมื่อพูดถึงความเจ็บปวด
บอกผู้สื่อข่าวต่างประเทศอยู่เสมอว่าดิฉันรู้ว่าดิฉันกำลังพูดถึงอะไรอยู่

ตัวอย่างที่ 2

ณัฒน์: การประกวดที่ฟาร์มจะเข้เป็นยังงั้บ่างครับ ตอนนีไซคต้องเข้ซ้างแล้วถ้าให้ผมเดานะครับ
ต่าย: ไปเกือบทุกอาทิตย์มากคะ ตอนนั้นก็คือเรา...
ณัฒน์: ทำไมครับ เหมือนกับแชมป์ประจำสัปดาห์หรือังครับ
ต่าย: ยังคะ ตอนแรกต่ายไปก็คือไปในรอบของอาทิตย์ก็ยังไม่เข้รอบสักทีนะคะ แล้วก็ยังไม่เข้รอบสักที
ไปอาทิตย์ไหนแล้วร้องก็คือแบบคนไปประกวดเยอะมากเหมือนกัน
ณัฒน์: ภายในหนึ่งอาทิตย์ คร้งหนึ่งประมาณกี่คน ต้องต่อสู้กับคนกี่คน
ต่าย: 10 เกือบ 20 คน

ในตัวอย่างที่ 1-2 คำถามนี้เป็นคำถามตอนที่พิธีกรถามไซโรดาเกี่ยวกับการสร้างกำลังใจให้กับตัวเองเมื่อต้องเผชิญกับอาการป่วยที่รุนแรง และถามต่ายเกี่ยวกับการประกวดร้องเพลงที่ฟาร์มจะเข้ โดยใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบตรงประเด็น โดยไม่มีการตกแต่งถ้อยคำใด ๆ ซึ่งเป็นการใช้คำถามในรูปประโยคแสดงการถามที่กล่าวสิ่งที่ผู้พูดต้องการออกมาแบบตรงไปตรงมา เช่น การใช้รูปแบบคำถามถึงวิธีการ “วิธีใด” และการใช้รูปคำถามเหตุผล “ทำไม” ซึ่งปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้นประโยคที่แสดงให้เห็นว่าเป็นรูปภาษาที่ใช้เพื่อแสดงเจตนาในการถามวิธีการและเหตุผลโดยตรง

ตัวอย่างที่ 3

Stephen: How did you get out of bed in the morning? Because I did not run for president, and I could barely do in 2000 -- I don't think Al Gore shaved for a year. How did you

Hillary: Yeah, that wasn't an option for me.

ตัวอย่างที่ 4

Stephen: What're the three-teens?

Jessica: Like the three-year-olds have called the three-teens because they're so in sane. They're just looking like tiny teenagers.

ในตัวอย่างที่ 3-4 เป็นคำถามตอนที่พิธีกรถาม Hillary เกี่ยวกับการตื่นนอนในตอนเช้าเพื่อออกไปทำงาน และถาม Jessica ในลักษณะการถามแบบต้องการคำอธิบายเกี่ยวกับคำว่า “the three-teens” โดยใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบตรงประเด็น เช่น การใช้รูปคำถามวิธีการ “How” และ “What” ซึ่งปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้นประโยคที่แสดงให้เห็นว่าเป็นรูปภาษาที่ใช้เพื่อแสดงเจตนาในการถาม ซึ่งแสดงความต้องการอยากรู้แบบตรงไปตรงมา

ทั้งนี้ กลวิธีตรงประเด็นที่พิธีกรทั้งสองเลือกใช้มักเป็นการตั้งคำถามที่ต้องการข้อมูลที่เป็นความจริง (Fact) ในประเด็นที่จะไม่คุกคามหน้าของแขกรับเชิญ และไม่สร้างความรู้สึกในด้านลบต่อแขกรับเชิญ เพื่อเป็นการให้เกียรติแขกรับเชิญ ส่วนความถี่ของการใช้กลวิธีนี้ พิธีกรทั้งสองใช้กับผู้มีฐานะทางสังคมเท่ากับหรืออายุน้อยกว่าตน แต่มีความสนิทสนมกับตน มากกว่าใช้กับผู้มีฐานะทางสังคมสูงกว่าตน

2. **กลวิธีความสุภาพด้านบวก (Positive Politeness)** คือ การกล่าวด้วยคำหรือการพูดตรงประเด็นแบบที่มีการตกแต่งถ้อยคำ เป็นพฤติกรรมที่แสดงความเป็นมิตร จากการศึกษา พบว่า ณวัฒน์ใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบความสุภาพด้านบวกในการสัมภาษณ์โชโรดา ประมาณร้อยละ 4 และตายประมาณร้อยละ 2 ส่วน Stephen ใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบความสุภาพด้านบวกในการสัมภาษณ์ Hillary ประมาณร้อยละ 4 และ Jessica ประมาณร้อยละ 16 ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 5

ณวัฒน์: ถ้าเกิดพี่โตะตอบในฐานะส่วนตัว เราได้เป็นอย่างดีที่เขาวิพากษ์วิจารณ์อย่างน้อยแค่ไหนครับ

โชโรดา: เป็นจริงค่ะ

ณวัฒน์: เป็นจริง

โชโรดา: ค่ะ

ณวัฒน์: ซึ่งเราก็มองเห็นทางแก้บ้างไหมครับ

ไซโรดา: เห็นคะ แล้วก็น่าดีใจที่ขณะนี้คะ กรมอุทยานโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านรองอธิบดี
เอ่อ ท่านธีรภัทรคะ ได้พยายามที่จะช่วยที่จะมีการจดทะเบียนช้างทั่วประเทศ ทั้งที่มีอยู่ข้าง
ที่ออกจากตัวช้างมาแล้วไม่ว่าจะมาทางทิศทางใดคะ แล้วก็ช้างที่ปริมิชีวิตอยู่ในประเทศว่า
เรามีช้าง มีช้างที่มันงาเนี่ย มีทั้งหมดกี่เชือก เพราะในป่าคงจะนับยากหน่อยคะ แต่ถ้าเป็น
ช้างเลี้ยงเนี่ย จะนับได้ และภายใน 6 เดือนเนี่ย เาน่าจะทราบ จั๊งที่วางอยู่ในตลาดทั่วไป
อย่าบอกเลยคะว่ามันมาจากช้างในประเทศ เพราะมันเป็นไปไม่ได้เนคะ ช้างเลี้ยงเราเหลืออยู่
แค่ 3,000 กว่าตัวเอง 3,000 กว่าเชือก

ตัวอย่างที่ 6

ณวัฒน์: ความฝันตอนนั้นยังฝันใหม่ครับว่าสักวันหนึ่งจะเป็นเจ้าของเพลงที่ดังที่สุดในประเทศไทย
จะเป็นนักร้องลูกทุ่งหญิงที่ดังคนหนึ่งของประเทศไทย แอบฝันไว้ใหม่

ต่าย: เอ่อ ก็คือจริง ๆ เส้นทางหรือความฝัน ต่ายคิดว่าน่าจะเป็นความฝันอื่น ๆ เหมือนกันที่ไม่ใช่
แค่อาชีพของการอยากเป็นนักร้อง คือไม่สามารถที่จะบอก ไม่มีใครบอกเขาได้เลยว่าถ้าเขา
ประกวดร้องเพลงแล้วเราจะสามารถเป็นนักร้องได้ ในตอนนั้นไม่สามารถมีใครบอกได้ ก็คือ
แบบวิถีชีวิตยังไงมันเกิดมามันต้องสู้ทุกคนทุกอาชีพอยู่แล้ว อย่างต่ายเรียนหนังสือจบ
เพื่อนคนอื่น ๆ ก็คือมีความฝันว่าต้องเข้ามหาวิทยาลัยได้ ของต่ายก็สอบเข้าราชภัฏอุบลฯได้
แต่ไม่สามารถที่จะเรียนหนังสือได้เหมือนเพื่อนคนอื่น

ในตัวอย่างที่ 5-6 คำถามนี้เป็นคำถามตอนที่พิธีกรถามไซโรดาเกี่ยวกับปัญหาการค้าช้างใน
ประเทศไทย โดยใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงคุณภาพแบบความสุภาพด้านบวก ซึ่งเป็นการใช้คำถามโดยใช้ถ้อยคำ
ที่มีการตกแต่งในลักษณะการใช้คำบ่งชี้ที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน คือ คำว่า “เรา” เป็นการรวมเอา
ทั้งผู้พูดและผู้ฟังเข้าไปในกิจกรรมเดียวกัน ซึ่งทำให้รูปประโยคของถ้อยคำที่ใช้ถามสื่อความอ่อนลง
เป็นการทำให้คู่สนทนารู้สึกดีต่อตนเอง และใช้คำถามโดยใช้ถ้อยคำที่มีการตกแต่งในลักษณะการกล่าวเกินกว่า
ความเป็นจริงหรือใช้ คำชมเกินจริง เน้นที่มีมิตรภาพระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เมื่อถามต่ายเกี่ยวกับความฝันของ
การอยากเป็นนักร้องลูกทุ่ง

ตัวอย่างที่ 7

Stephen: Our elections are messy.

Hillary: That's right.

ตัวอย่างที่ 8

Stephen: Now, ah, speak of your children, you also have a child-friendly restaurant.

Jessica: Yes.

ในตัวอย่างที่ 7-8 เป็นคำถามตอนที่พิธีกรถาม Hillary Clinton เกี่ยวกับปัญหาการเลือกตั้งในสหรัฐอเมริกา โดยใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบความสุภาพด้านบวก ซึ่งเป็นการใช้คำถามโดยใช้ถ้อยคำที่มีการตกแต่งในลักษณะการใช้คำบ่งชี้ที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน คือ คำว่า “Our” เป็นการรวมเอาทั้งผู้พูดและผู้ฟังเข้าไปในกิจกรรมเดียวกัน ซึ่งทำให้รูปประโยคของถ้อยคำที่ใช้ถามสื่อความอ่อนลงเป็นการทำให้คู่สนทนารู้สึกดีต่อตนเอง และใช้คำว่า “A Child-Friendly Restaurant” ในการถามเกี่ยวกับร้านอาหารของ Jessica ซึ่งเป็นการแสดงความรู้สึกด้านบวกเกี่ยวกับร้านอาหารนี้

กลวิธีความสุภาพด้านบวกนี้ พิธีกรทั้งสองมักเลือกใช้กับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของแขกรับเชิญ โดยพิธีกรเลือกที่จะให้กำลังใจและให้ความเป็นมิตรกับแขกรับเชิญ เพื่อให้แขกรับเชิญจะได้รู้สึกสบายใจและสะดวกใจในการตอบคำถามมากขึ้น ส่วนความถี่ของการใช้กลวิธีนี้ พิธีกรทั้งสองใช้กับผู้มีส่วนทางสังคมสูงกว่าตน มากกว่าใช้กับผู้มีส่วนทางสังคมหรืออายุน้อยกว่าตน แต่มีความสนิทสนมกับตนมากกว่า

3. **กลวิธีความสุภาพด้านลบ (Negative Politeness)** คือ การกล่าวถ้อยคำหรือการพูดตรงประเด็นแบบที่มีการตกแต่งถ้อยคำเป็นพฤติกรรมที่แสดงความนับถือ ซึ่งจากการศึกษา พบว่า ณ์วัฒน์ใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบความสุภาพด้านลบในการสัมภาษณ์ไฮโรดา ประมาณร้อยละ 12 และตายประมาณร้อยละ 11 ส่วน Stephen ใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบความสุภาพด้านลบในการสัมภาษณ์ Hillary ประมาณร้อยละ 24 และ Jessica ประมาณร้อยละ 11 ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 9

ณ์วัฒน์: เขาจัดลำดับในเมืองไทยอยู่ในลำดับต้น ๆ เลย ไม่ 2 ก็ 3 ของโลกที่เกี่ยวข้องกับการค้าสัตว์ป่า โดยเฉพาะมุ่งประเด็นมาที่ช้างด้วย ในฐานะคนที่ต่อสู้มา 21 ปี รู้สึกล้มเหลวไหมครับ ในสายตาชาวโลก

ไฮโรดา: ในสายตาชาวโลกเนี่ย เออ เขาจะเข้าใจนะคะว่าองค์กรในประเทศทำงานได้ยากมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งมูลนิธิเพื่อนช้างเราเป็นองค์กรเล็กทีเดียว เสียงเรียกร้องไปยังรัฐบาลก็สมัยก็ยังเบาอยู่ที่นี่เมื่อต่างประเทศพูดมาเนี่ย บอกตรง ๆ ว่าตัวเองก็เสียใจ เพราะว่าเราเองไม่อยากจะใครมาว่าประเทศชาติ แต่ว่าเราต้องยอมรับความจริงว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเนี่ย มันเกิดขึ้นจริง เราควรที่จะให้ชาวโลกเขารู้ว่าเรากำลังแก้ไขอยู่ และแก้ยังไง

ตัวอย่างที่ 10

ณวัฒน์: ครับ เขาบอกว่าคนเรามีชื่อเสียงมันยาก แต่เวลามีชื่อเสียงแล้ว รักษาชื่อเสียงยิ่งยากใหญ่
ต่ายกั๋วในจุดนี้ใหม่ครับ เพราะว่ามันเป็นเหมือนกับชีวิตปัจจุบันของคนในวงการบันเทิง
ต่าย: ก็ถามว่ากั๋วใหม่ คือจริง ๆ ถ้าเกิดว่าเราไปเปรียบเทียบ ถามว่าโด่งดังเนี่ย เวลาผู้หลักผู้ใหญ่หรือ
ว่าคนที่สร้างศิลปินนะคะ อาจจะพยายามทำให้โด่งดังได้ แต่เราจะรักษาไว้ให้นานที่สุดถ้าเรา
ตั้งคำถามอยู่ตลอด เราเองอาจจะอยู่ลำบากนะคะ ต่ายคิดว่าต่ายอยู่แบบเนี้ย แบบผู้หญิงธรรมดา
ง่าย ๆ เรียบง่ายแบบนี้ก็ถือก็อยู่ได้

ในตัวอย่างที่ 9-10 คำถามนี้เป็นคำถามตอนที่พิธีกรถามอะไรก็ตามเกี่ยวกับปัญหาการคำสัตว์ปา
โดยเฉพาะข้างในประเทศไทย โดยใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบความสุภาพด้านลบ ซึ่งเป็นการใช้
คำถามโดยใช้ถ้อยคำที่มีการตกแต่งในลักษณะการใช้คำถามที่มาจากประโยคบอกเล่าที่ประกอบด้วยคำ
ที่แสดงการถาม คือ คำว่า “ใหม่” และไม่ระบุผู้รับสาร แสดงการเน้นที่สิทธิเสรีภาพของผู้รับสารเป็นหลัก
กล่าวคือผู้รับสารมีเสรีภาพในการเลือกคำตอบต่อคำถามประเภทปลายปิดนี้ และไม่ว่าคำตอบจะเป็นอย่างไร
ก็ล้วนแต่สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับผู้ตอบ เนื่องจากคำถามประกอบด้วยการแสดงความยกย่องนับถือ
ด้วยการถามถึงความรู้สึกด้านลบที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการทุ่มเทพยายามมายาวนาน รวมถึงการแสดง
ความยกย่องด้วยการเกริ่นถึงการรักษาชื่อเสียงเมื่อถามต่ายเกี่ยวกับการรักษาชื่อเสียง

ตัวอย่างที่ 11

Stephen: I – I agree. Did you happen to see the president's speech at the U.N. today?
Hillary: I saw parts of it, yes.
Stephen: What did you -- What did you make of it?
Hillary: I thought it was very dark, dangerous, not the kind of message that the leader of the
greatest nation in the world should be delivering.

ตัวอย่างที่ 12

Stephen: You're a TV producer, he's in the music industry, and this is trouble people.
Jessica: He's a wild musician.

ในตัวอย่างที่ 11-12 คำถามนี้เป็นคำถามตอนที่พิธีกรถาม Hillary เกี่ยวกับการฟังคำกล่าวสุนทรพจน์
ของประธานาธิบดีโอบามาต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยใช้กลวิธีการ
ตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบความสุภาพด้านลบ ซึ่งเป็นการใช้คำถามโดยใช้ถ้อยคำที่มีการตกแต่งในลักษณะ
การใช้คำถามที่มาจากประโยคบอกเล่า เช่น การใช้รูปถามแบบ Yes / No Question ซึ่งเป็นรูปภาษาที่ใช้

เพื่อต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธ เป็นการถามที่ผู้ถามอาจจะมีข้อมูลอยู่บ้างว่าน่าจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ถามเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าเป็นจริงตามที่เข้าใจหรือไม่ ซึ่งในกรณีนี้เป็นการถามเพื่อนำเข้าสู่ประเด็นเรื่องความคิดเห็นของ Hillary ต่อสุนทรพจน์ดังกล่าว และพิธีกรแน่ใจว่า Hillary ได้ฟังสุนทรพจน์นี้แน่นอน และสุนทรพจน์นี้ก็ประเด็นที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งเป็นนัยด้านลบที่แฝงมากับคำถาม ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการเปิดโอกาสให้ Hillary ได้แสดงวิสัยทัศน์ในฐานะผู้สมัครประธานาธิบดีในขณะนั้น และใช้วิธีการตั้งคำถามในลักษณะดังกล่าวถาม Jessica เกี่ยวกับชีวิตคู่ของเธอ ด้วยการกล่าวถึงอาชีพของเธอและสามีว่า น่าจะเป็นปัญหาด้วยมุมมองที่เป็นการมองโลกในแง่ร้าย แต่ขณะเดียวกันก็เป็นการยกย่องนับถือผู้ที่กล่าวถึง โดยนัยว่าสามารถใช้ชีวิตคู่ร่วมกันมาได้ทั้ง ๆ ที่น่าจะมีปัญหา

กลวิธีความสุภาพด้านลบนี้ พิธีกรทั้งสองมักเลือกใช้กับประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับความขัดแย้งหรือปัญหาของแซกรับเชิญที่เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วโดยไม่ต้องกล่าวถึง เพื่อหลีกเลี่ยงการคุกคามหน้าของแซกรับเชิญ ขณะเดียวกันก็เลือกที่จะแสดงความนับถือที่แซกรับเชิญสามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นได้ ส่วนความถี่ของการใช้กลวิธีนี้ พิธีกรทั้งสองใช้กับผู้มีฐานะทางสังคมสูงกว่าตน มากกว่าใช้กับผู้มีฐานะทางสังคมหรืออายุน้อยกว่าตน แต่มีความสนิทสนมกับตนมากกว่า

4. **กลวิธีแบบไม่ตรงประเด็น (Off Record)** คือ การกล่าวถ้อยคำหรือการพูดที่ไม่ได้แสดงเจตนาอย่างชัดเจนว่ากำลังทำอะไร ผู้ฟังต้องตีความเอาเองว่าผู้พูดต้องการสื่ออะไร ซึ่งจากการศึกษา พบว่า ฌว์ฌฌน ใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบไม่ตรงประเด็นในการสัมภาษณ์โฆโรดา ประมาณร้อยละ 60 และตายประมาณร้อยละ 41 ส่วน Stephen ใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบไม่ตรงประเด็นในการสัมภาษณ์ Hillary ประมาณร้อยละ 48 และ Jessica ประมาณร้อยละ 11 ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 13

ฌว์ฌฌน: ถ้าประหยัดได้ก็ประหยัดหมดแหละ

โฆโรดา: หมดเลยคะ อาคารของมูลนิธิที่อยู่ที่รามอินทราที่ปิดแล้ว ตอนนีให้สมาชิกสิ่งแวดล้อมใช้ กำลังจะเปิดขึ้นมาใหม่เพื่อที่จะขอให้ทางเจ้าหน้าที่สมาชิกช่วยงานมูลนิธิด้วย ไม่งั้นตัวเองเดินทางมากก็เสียค่าใช้จ่ายสูง แล้วก็งานรณรงค์มันต้องใช้คนที่ลำบากเราจะมีแต่หมอ แล้วก็เจ้าหน้าที่การเงินเพียงท่านเดียว

ฌว์ฌฌน: ครับผม สรุปลำบากจ่ายต่อเดือนเนี่ย อย่างไรก็แล้วแต่ต้องมี 1 ล้านบาท

โฆโรดา: ใช่คะ

ฌว์ฌฌน: เป็นอย่างต่ำ

โฆโรดา: ใช่คะ

ตัวอย่างที่ 14

ฌว์ฌฌน: โรงเรียน มหาวิทยาลัยก็ไม่ได้เรียนแล้ว ชีวิตดูเหมือน ณ ตอนนั้นสงสัยจะเศร้า

- ต่าย: มันไขว้เขว เคืองกว้างไปหมด และก็คือคุณแม่เองก็ให้กำลังใจต่ายอยู่เหมือนกัน ตอนนั้น
บอกว่าก็ลองดูแล้วกัน คือจริง ๆ มันมีมหาวิทยาลัย มีรามคำแหง
- ณวัฒน์: ครับ
- ต่าย: มีมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่แบบเปิดโอกาสให้สำหรับคนทำงานไปทำงานก่อนไหม
- ณวัฒน์: ครับ
- ต่าย: ก็ลงไปกับคุณแม่ แม้แต่โรงงานกรุงเทพ ต่ายเองยังไม่รู้เลยว่าตัวเองจะทำงานอะไรตอนนั้น
- ณวัฒน์: ตามคุณแม่มา
- ต่าย: ตามคุณแม่มา คุณแม่ก็อยู่แคมป์คนงาน ชักเสื้อผ้าให้คนงานก่อสร้าง ตัวละไม่กี่บาทเองคะ

ในตัวอย่างที่ 13-14 คำถามนี้เป็นคำถามตอนที่พิธีกรถามไต่ถามเกี่ยวกับรายจ่ายของมูลนิธิในการดูแลช้าง โดยใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบไม่ตรงประเด็น ซึ่งเป็นการใช้คำถามโดยใช้ประโยคบอกเล่าที่มีเจตนาเพื่อการถามให้ตอบ ซึ่งไม่ได้กล่าวโดยใช้คำที่แสดงการถาม เป็นการกล่าวถ้อยคำในลักษณะที่มีความหมายบ่งชี้เป็นนัยให้ผู้ฟังทราบว่าเป็นการถามเพื่อให้อธิบาย และมีการใช้ถ้อยคำกำกวมหรือคลุมเครือในลักษณะที่มีความหมายครอบคลุมหรือสรุปแบบรวบยอด คือ คำว่า “ต้อง” และใช้ถ้อยคำคลุมเครือในลักษณะที่มีความหมายแบบรวบยอด คือ คำว่า “สงสัย” เมื่อถามต่ายเกี่ยวกับชีวิตหลังเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งแสดงเจตนาเพื่อการถามด้วย

ตัวอย่างที่ 15

- Stephen: But, wait a second. It must not have been easy.
- Hillary: No.
- Stephen: It must not have been easy to write this book.
- Hillary: It wasn't easy. It was painful. It was horrible reliving it.

ตัวอย่างที่ 16

- Stephen: And the other 7 episodes are ...
- Jessica: Just me sitting in a cell. It's very compelling. The detective becomes fix on this case because this behavior is very unusual.

ในตัวอย่างที่ 15 – 16 คำถามนี้เป็นคำถามตอนที่พิธีกรถาม Hillary เกี่ยวกับการเขียนหนังสือชื่อ What Happened โดยใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบไม่ตรงประเด็น ซึ่งเป็นการใช้คำถามโดยใช้ประโยคบอกเล่าที่มีเจตนาเพื่อการถามให้ตอบ ซึ่งไม่ได้กล่าวโดยใช้คำที่แสดงการถาม เป็นการกล่าวถ้อยคำในลักษณะที่มีความหมายบ่งชี้เป็นนัยให้ผู้ฟังทราบว่าเป็นการถามเพื่อให้อธิบาย และมีการใช้ถ้อยคำคลุมเครือในลักษณะ

ที่มีความหมายครอบคลุมหรือสรุปแบบรวบยอด คือ คำว่า “Must” แต่เมื่อถาม Jessica พิธีกรใช้วิธีการถามแบบक्रमหรือด้วยการถามแบบไม่จบความ ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาในการถามเพื่อให้ผู้ฟังตอบด้วย

กลวิธีการถามแบบไม่ตรงประเด็นนี้ พิธีกรทั้งสองมักใช้ในกรณีตั้งคำถามติดตาม (Follow-Up Questions) เพื่อขยายความในประเด็นที่จะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่แขกรับเชิญ ส่วนความถี่ของการใช้กลวิธีการถามแบบไม่ตรงประเด็นนี้ พิธีกรทั้งสองใช้กลวิธีนี้กับผู้มีฐานะทางสังคมสูงกว่าตน มากกว่าใช้กับผู้มีฐานะทางสังคมหรืออายุน้อยกว่าตน แต่มีความสนิทสนมกับตนมากกว่า

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษากการใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพในการสัมภาษณ์แขกรับเชิญของณวัฒน์ และ Stephen ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้สรุปได้ว่า นอกจากการคำนึงถึงภาพลักษณ์ของแขกรับเชิญในฐานะพิธีกรของรายการประเภททอล์กโชว์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยกย่องให้เกียรติแขกรับเชิญผู้มีชื่อเสียงหรือเป็นบุคคลสำคัญ (Kuanhavech, 2002) ที่เป็นปัจจัยหลักในการเลือกใช้กลวิธีการสุภาพแล้ว ปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์ และ Stephen ต่อแขกรับเชิญ ได้แก่ฐานะทางสังคม อายุ และความสนิทสนม

1. ฐานะทางสังคม

ณวัฒน์มีการใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบความสุภาพด้านบวกและแบบความสุภาพด้านลบถามไต่ถามในอัตราส่วนที่มากกว่าถามตาย เนื่องจากไต่ถามและตายมีอาชีพที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ไต่ถามเป็นผู้ก่อตั้งและทำหน้าที่เป็นเลขานุการมูลนิธิเพื่อนช้าง ซึ่งถือเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ทำงานเพื่อประเทศชาติองค์กรหนึ่ง ส่วนตายมีอาชีพเป็นนักร้องลูกทุ่ง จึงจัดว่าไต่ถามมีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าพิธีกร เช่นเดียวกับการสัมภาษณ์ของ Stephen ซึ่ง Hillary และ Jessica ก็มีอาชีพที่แตกต่างกัน นั่นคือ Hillary เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วน Jessica มีอาชีพเป็นนักแสดงและนางแบบ ซึ่งถือว่า Hillary มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าพิธีกร การที่ณวัฒน์ และ Stephen ใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพตามลักษณะที่ปรากฏนั้นจึงเป็นเพราะฐานะทางสังคมที่แตกต่างกันระหว่างแขกรับเชิญทั้งสองท่าน

2. อายุ

ณวัฒน์มีการใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบตรงประเด็นถามตายในอัตราส่วนที่มากกว่าถาม ไต่ถาม และ Stephen ก็มีการใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบเดียวกันถาม Jessica ในอัตราส่วนที่มากกว่าถาม Hillary เนื่องจากตายมีอายุน้อยกว่าณวัฒน์ ในขณะที่ไต่ถามมีอายุมากกว่าณวัฒน์ ซึ่งก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการสัมภาษณ์ Hillary และ Jessica ของ Stephen ที่ Jessica ก็มีอายุน้อยกว่า Stephen ในขณะที่ Hillary มีอายุมากกว่า Stephen และจากการสัมภาษณ์ของ Stephen นั้น แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางอายุก็มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถาม แม้ว่าสังคมตะวันตกไม่ได้มีระบบอาวุโสที่ชัดเจนเช่นในสังคมไทยเท่าใดนัก

3. ความสนิทสนม

ณัฒนียังมีการใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบไม่ตรงประเด็นถามไซโรดาในอัตราส่วนที่มากกว่าถามต่าย และ Stephen ก็มีการใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบเดียวกันถาม Hillary ในอัตราส่วนที่มากกว่าถาม Jessica เนื่องจากความสัมพันธ์ของณัฒนียและไซโรดา มีระยะห่างน้อยกว่าความสัมพันธ์ของณัฒนียและต่าย ดังจะเห็นได้จากการที่ณัฒนียเรียกไซโรดาว่า “พี่ไซ” และไซโรดาก็แทนตัวเองว่า “พี่” ตลอดการสนทนา ซึ่งเป็นการแสดงถึงความสนิทสนม ในขณะที่เรียกต่ายว่า “ต่าย” ด้านความสัมพันธ์ของ Stephen และ Hillary ก็มีระยะห่างน้อยกว่าความสัมพันธ์ของ Stephen และ Jessica ดังจะเห็นได้จาก Stephen มักใช้คำถามส่วนใหญ่ที่เป็นประโยคบอกเล่าที่ขึ้นเสียงสูงตอนท้ายถาม Hillary ซึ่งแสดงจุดประสงค์เพื่อรักษาความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา ส่งผลให้ปรากฏอัตราการใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพในลักษณะดังกล่าว

ด้านปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ฐานะทางสังคมของคู่สนทนา ส่งผลต่อการปรับรูปแบบกลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพที่แตกต่างกัน กล่าวคือ พิธีกรจะเลือกใช้คำถามเชิงสุภาพแบบการใช้กลวิธีความสุภาพด้านลบในอัตราร้อยละที่สูงกว่ากับแขกรับเชิญที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่าตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องระบบชนชั้นในสังคมไทยที่ความแตกต่างด้านฐานะทางสังคมเกิดจากอาชีพเป็นสำคัญ และข้อค้นพบนี้ยังสะท้อนถึงระบบอาวุโสในสังคมไทยและสังคมตะวันตกด้วย แม้ว่าสังคมตะวันตกจะไม่ได้มีระบบอาวุโสที่ชัดเจนเช่นในสังคมไทยเท่าใดนัก นอกจากนี้ระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังนั้นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพ หากระดับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนาห่างกันมาก ผู้ถามมักใช้กลวิธีความสุภาพแบบไม่ตรงประเด็นในอัตราร้อยละที่ต่ำกว่าคู่สนทนาที่มีความสนิทสนมกันมาก ในทางตรงกันข้าม หากระดับความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนาห่างกันไม่มาก ผู้ถามมักใช้กลวิธีความสุภาพแบบไม่ตรงประเด็นในอัตราร้อยละที่สูงกว่าคู่สนทนาที่ไม่มีความสนิทสนมกันมาก ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kitikanan (2010) ที่พบว่า อาชีพ อายุ และความสัมพันธ์ของคู่สนทนาส่งผลต่อการปรับรูปแบบคำถามเชิงสุภาพในกลวิธีที่แตกต่างกัน และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lai Jie, Trongdii & Zuu Kwan (2010) ที่ศึกษาพฤติกรรมการขอเรื่องและการปฏิเสธระหว่างพนักงานขายและลูกค้าชาวจีน และพบว่าปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีความสุภาพ คือ อำนาจภาระหน้าที่ ระยะห่างทางสังคม เพศกับอายุ

ผู้วิจัยเห็นว่าข้อค้นพบที่น่าสนใจนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงการเลือกใช้กลวิธีการตั้งคำถามเชิงสุภาพอย่างมีหลักการของพิธีกรมืออาชีพในการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ ซึ่งเป็นการนำเสนอแนวทางหนึ่งในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการใช้ภาษาในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์

สรุป

จากการศึกษาพฤติกรรมการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์ และ Stephen ที่สัมภาษณ์แขกรับเชิญนั้น พบว่า ทั้งณวัฒน์และ Stephen ไม่ได้จำกัดอยู่ที่พฤติกรรมการตั้งคำถามเชิงสุภาพแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น แต่เลือกใช้พฤติกรรมการตั้งคำถามเชิงสุภาพที่หลากหลาย ซึ่งพฤติกรรมการตั้งคำถามเชิงสุภาพหลักที่พบใช้ในการสัมภาษณ์แขกรับเชิญทั้งสองท่านของณวัฒน์และ Stephen ได้แก่ พฤติกรรมตรงประเด็น พฤติกรรมสุภาพ ด้านบวก พฤติกรรมสุภาพด้านลบ และพฤติกรรมแบบไม่ตรงประเด็น โดยคำนึงถึงภาพลักษณ์ของแขกรับเชิญ และปัจจัยทางสังคมเป็นสำคัญ

ในการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์ที่สัมภาษณ์ไซโรดา ซาลวาလာและ ต่าย อรทัย นั้น พบความแตกต่างกันใน 2 ประเด็น คือ 1) พิธีกรใช้กลวิธีตรงประเด็นสัมภาษณ์ต่าย อรทัยมากกว่าไซโรดา ซาลวาลา 2) พิธีกรใช้กลวิธีสุภาพด้านบวก กลวิธีสุภาพด้านลบ และกลวิธีแบบไม่ตรงประเด็น สัมภาษณ์ไซโรดา ซาลวาลามากกว่าต่าย อรทัย สำหรับการตั้งคำถามเชิงสุภาพของ Stephen ที่สัมภาษณ์ Hillary Clinton และ Jessica Biel มีความแตกต่างกันใน 2 ประเด็นคือ 1) พิธีกรใช้กลวิธีตรงประเด็น และกลวิธีสุภาพด้านบวกสัมภาษณ์ Jessica Biel มากกว่า Hillary Clinton 2) พิธีกรใช้กลวิธีแบบไม่ตรงประเด็นและกลวิธีสุภาพด้านลบสัมภาษณ์ Hillary Clinton มากกว่า Jessica Biel ด้านปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลให้อัตราการเลือกใช้พฤติกรรมการตั้งคำถามเชิงสุภาพของณวัฒน์ และ Stephen ต่อแขกรับเชิญ ทั้ง 4 ท่านแตกต่างกันนั้น ได้แก่ ฐานะทางสังคม อายุ และความสนิทสนม

อนึ่ง เป็นที่น่าสนใจว่าไม่พบกลวิธีสุภาพแบบไม่พูดจากการสัมภาษณ์ของทั้ง 2 รายการนี้ แต่อย่างใด ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากรายการทอล์กโชว์เป็นรายการที่ต้องใช้เวลาอย่างจำกัด จึงไม่อาจปล่อยให้เวลาสูญเปล่าไปโดยการไม่แสดงท่าทีหรือไม่กล่าวถ้อยคำใด ๆ ในการสัมภาษณ์เพื่อรักษาหน้าผู้ฟัง จึงมีการเลือกใช้กลวิธีสุภาพแบบอื่นแทน

References

- Brown, P. & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some universals in language usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Deephadung, S. (2009). *Introduction to pragmatics*. Nakhonpathom: Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University. [in Thai]
- Hongladarom, K. & Chauksuvanit, T. (2008). *Pragmatics*. Bangkok: Project of Academic Publication, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Kitikanan, P. (2010). Politeness strategies: A case study of woody talk with P.M. Abhisit Vejjajiva and Kunchai Kamnertploy. *Naresuan Phayao Journal, Naresuan University Phayao*. 3(3), 142-151. [in Thai]
- Kuanhavech, B. (2002). *The production of television program*. Bangkok: Phimluk Publisher. [in Thai]

-
- Lai Jie ; Trongdii, T. & Zuu Kwan, W. (2010). Politeness strategies in speech acts of requests and refusals between salespersons and Chinese customers. **Journal of Isan Studies Cultural Diversity**. 7(18), 214-220.
- Ide, S. (1992). Gender and function of language use: Quantitative and qualitative evidence from Japanese. **Pragmatics and Language Learning**. 3, 117-129
- Safarova, M. The semantics of rising intonation in interrogatives and declaratives. In Emar Maier, Corien Bary & Janeke Huitink, (Eds.) **Proceedings of SuB9**. (pp. 355-369) Retrieved November 2, 2016, from: www.ru.nl/ncs/sub9; 2005.
- Tannen, D. **The power of talk: Who gets heard and why**. September - October, 1995. Retrieved November 2, 2016, from: URL: [http:// www.pa-awis.org/useful/tannen.pdf](http://www.pa-awis.org/useful/tannen.pdf).